

Culturele diversiteit en authenticiteit

Door: Larissa Belo en Jung Im Kim

Inleiding

Mensen die zich geraakt voelen door het onderwerp (culturele) diversiteit en zich hiermee verbinden, komen automatisch in aanraking met het thema eenzaamheid. Juist in de ontmoetingen met de ander, waar het anders zijn zo nadrukkelijk aanwezig is, wordt men uitgedaagd om dit verschil moedig te (ver)dragen. Om bewust te oefenen, om je uniciteit en inspiratie te durven omarmen en te leven in de aanwezigheid van het verschil. Hoe paradoxaal dit mag lijken: dit leidt tot grote verbondenheid met de ander en het geheel. Juist in de interculturele ontmoeting wordt men extra uitgedaagd de verbinding aan te gaan en niet te kiezen voor aanpassing. Marieke de Vrij heeft over dit proces, de valkuilen, de kansen en de loutering, prachtige inspiraties vrijgegeven tijdens de masterclass Culturele Diversiteit. In schuinschrift vindt u een deel van haar inspiraties ingekort terug in dit artikel.

Culturele diversiteit en authenticiteit

Marieke de Vrij geeft hierover de volgende inspiratie vrij:

"Ieder mens die zich oorspronkelijk gedraagt, voelt zich ongemerkt, maar soms ook bewust, verbonden met zijn eigen lichtfrequentie. Bij oorspronkelijk gedrag ademt de ziel als het ware door de persoonlijkheidsstructuur heen. Iemand leeft zielsecht. Oorspronkelijk gedrag is waar we van dromen: dat dat ons beschoren mag zijn in dit leven, dat we natuurgetrouw leven, trouw aan onszelf in de omgeving waar we in staan. Veelal wordt dat niet beantwoord in de mate waarin men dat hoopt en voelt men zich wegwijnen door beslommeringen in de directe omgeving.

Men voelt zich uitgenodigd om solistisch te functioneren vanuit zelfbehoud of men voelt zich genoodzaakt aan een gemeenschap te voldoen, waar men zichzelf niet helemaal in herkent. Beide kanten creëren onrust en verlegenheid rondom de eigen authenticiteit én ook eenzaamheid.

Simpeler verwoord: je kunt solistisch jezelf worden en jezelf blijven, maar de aansluiting met de directe omgeving is niet gegarandeerd. Of je levert je over aan de gemeenschapszin en boet een deel van je perspectief, van je eigen authenticiteit in. Het is weinigen gegeven om zichzelf authentiek te gedragen, in volstrekte verbinding met anderen, terwijl men gewoonlijk vaak te wezensvreemd over elkaar denkt. Simpeler uitgelegd: ons eigen zijn is de maatstaf voor wat we verwachten van de ander. En we houden elkaar daarmee in de ban, onvrij. Van verhevenheid is sprake als men hetgeen men zelf heeft ontdekt, beter acht dan wat een ander in zichzelf kan vinden.

Als ik mezelf als uitgangspunt neem voor hoe de ander dient te zijn, dan doe ik de ander voortdurend onrecht aan. Verhevenheid grondt zich in de gedachte van 'beter weten'. Echt weten is universeel en slechts kenbaar op het diepste niveau, waarin je op zielsniveau jezelf verstaat. Veelal willen mensen zich rooskleuriger presenteren dan zij zichzelf letterlijk ervaren. Dat geldt ook voor verhevenheid. Bepaalde ervaringen zijn doorslaggevend voor jouw zelfrespect geweest, voor je eigenheid of herstel van oorspronkelijk gedrag. Maar wanneer je die momenten wenst vast te houden, dan gaat het mis. Want het leven is een stroom en er dienen zich steeds weer nieuwe belevingen aan. Maar als je prat gaat op eerdere ervaringen, dan worden juist dát de stellingen die je inneemt, om jezelf te profileren ten opzichte van een ander of anderen. In wezen herhaal je het verleden dat betekenisvol was voor dát moment. Echter in het huidige moment dien je frank en vrij te staan voor wat zich nú aandient, menselijk, ongeëvenaard, zoals een ieder menselijk is en ongeëvenaard."

Over Uniciteit en eenzaamheid zegt Marieke de Vrij het volgende:

"Mensen zijn verschillend. Zo verschillend dat er nog geen één mens geleefd heeft die volkomen gelijk is aan de ander, noch wat betreft het uiterlijk, noch wat betreft het innerlijk. Dat houdt in dat ieder uniek is en dat in Gods hand geschreven -symbolisch gezien- de uniciteit voorgestaan wordt. Als een schepping, zo rijk als die van ons hier op aarde bestaat en uniciteit daarmee een feit geworden is, dan heeft dat een wezenesechte bedoeling. Als de mens dat wenst te ontkrachten, ontkracht hij daarmee ook de bedoeling van zijn eigen uniciteit.

De moed om zichzelf te (be)vestigen, is wat mensen weerhoudt om zichzelf anders dan anderen te verklaren en tegelijk de ander de waarde toe te kennen van anders te zijn dan jij. Men hoopt op gelijkgezindheid en vergelijkbaar gedrag. Dat maakt minder eenzaam en minder uniek, zodat je ook minder moedig hoeft te zijn om die uniciteit vorm te geven."

Hoewel men eeuwenlang angst heeft gehad voor uniciteit en men zich wereldwijd langdurig heeft overgegeven aan uniformiteit en aanpassing, bevinden we ons momenteel in een andere periode. Marieke de Vrij geeft dit als volgt aan:

"Wie de aanpassing ooit langdurig beleefd heeft, voelt zich ten zeerste verloren, wanneer opnieuw aanpassing nodig is aan een omgeving waarin men zichzelf niet kan herkennen. Men wenst zich daarvan te distantiëren. Men wenst geen deelgenoot te blijven van iets dat haaks staat op de eigen uniciteitbeleving. Op dat spoor zitten we momenteel wereldwijd.

Daarom zijn de dialoog en zielsecht spreken zo belangrijk; omdat in het contact met derden juist dat altijd de persoonlijke vrijheid aanspreekt. Zielsecht spreken gaat voorbij alle aanpassing. Als je iemand in de ziel ontmoet, week je alle structuur daaromheen los. Als je iemand in de ziel ontmoet, zullen alle opgedane projecties op dat moment opzij gezet worden. Daarom zie je ook dat in deze periode datgene wat ons universeel verbindt (dat is wat in de ziel ligt opgeslagen), aangesproken dient te worden."

Verwonding en het onvermogen de ander geheel te volgen:

Tegelijkertijd kan men waarnemen, dat juist in interculturele ontmoeting verwonding en trauma's van mensen zich nog sterker openbaren. Ook collectieve trauma's. Zij zegt het volgende over verwondingen en welk proces zich daarbij voordoet.

"En hoe groter je verwondingen zijn, hoe moeilijker het herstel dat nodig is om pijlers te smeden die een brug kunnen vormen (tussen mensen uit verschillende culturele tradities). Dat kan alleen wanneer men het gevoel van (ver)ongelijkheid te boven komt, omdat men in de harts kern het eigen gelijk aantreft. Men hoeft niet op te schuiven naar de ander. Men moet waardig in zichzelf geplaatst

blijven. En het spel daar tussenin is de interactie en daar komt saamhorigheid uit voort. Dus bij onbegrip is het belangrijk je conclusie te herzien voor zover dat mogelijk is. Dan ontstaat er op een gegeven ogenblik een gebied dat niet meer uitgelegd kan worden, dat alleen innerlijk gekend wordt, waar taal niet toereikend is. Dat is het moeilijkste en dan is het vaak het beste om, indien mogelijk, elkaars handen vast te houden in aanvaarding van het verschil. Want waar de uitleg ontbreekt, waar beelden niet meer overgebracht kunnen worden, waar een gevoel niet gedeeld kan worden omdat het zo authentiek in jezelf rust en niet herkend kan worden, daar dien je elkaar te omarmen, in het weten dat je het niet kan volgen. Maar het niet kunnen volgen is dan niet uit een tekort aan respect of begrip voortgekomen, maar puur uit onvermogen. Mijn begeleiders zeggen altijd: onvermogen kan de mens niet aangerekend worden. Wat je echt niet mee kan voelen - mits naar beste kunnen geprobeerd – dan is het wat het is. En andersom is het ook zo, dat vele mensen uit een andere cultuur de Nederlander in de kern ook niet echt kunnen aanvoelen. Ze kunnen zijn gedragingen bekijken en zeggen, we hebben er al dan niet iets mee, maar echt voelen wat er in een ander persoon omgaat, kunnen zij net als wij evenmin.”

We willen dit artikel eindigen met een troostende en bemoedigende ervaring die Marieke met ons deelde. In diepe meditatie ervoer zij meer dan eens meerdere opeenvolgende levens in verschillende culturen ingebed. Zij zegt daarom ook: *“We denken te simpel, omdat we ons verbinden met één leven, het huidige. Maar als het leven zo simpel was dat we alles in één leven konden leren, was het toch maar een beperkte leerschool als ervaring die we aangereikt krijgen. Door mijn ervaringen op velerlei gebied, weet ik mij bewust van meerdere levens. Dit overzicht ten aanzien van het gegevene dat er meerdere levens zijn, gaat veel te ver om in de politiek of in instellingen te delen. Dit doorzicht maakt wel nederig ten aanzien van onszelf en ten opzichte van anderen die uit verschillende culturen ons omgeven.”*

En zoals de Boeddha ook eens deelde:

Nederigheid verlaagt de mens niet, maar verheft hem.